Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Skanning / foto af tekst.

https://uforbederlig.dk

Udarbejdet af Niels Jensen

Nr. 13. Pris 10 Øre.

Øreskrifter for Folket.

Geoachino (af P. P.) Mosede Hans, m. m.

Med 8 Billeder.

Kjøbenhavn.
N. C. Roms Forlagsforretning.
Trykt hos J. H. Schultz.
1881.

Gioachimo.

Træk af det sydıtalienske Folkeliv.

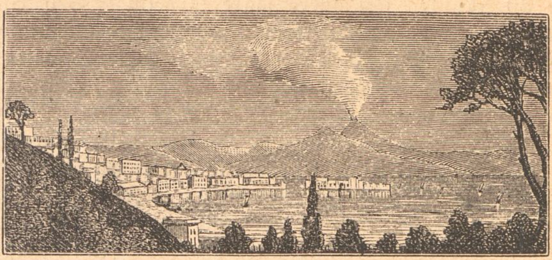

Fra Rom dampede vi syd paa ad Neapel til. Alt som vi kom fremad, højnede Landet sig til begge Sider i bølgende Linjer eller skarpe Fjældpartier; fra den skyfri Himmel, der som en blaagrøn Glaskuppel hvælvede sig derover, udsendte Solen sine glødende Straaler og belyste Bjærgenes hist og her snedækkede Tinder, der skinnede i det fjærne mod Øst som Sølv. I susende Fart for vi forbi blomstrende Dalstrøg, Grupper af høje Pinier med de runde Løvkroner, mørkegrønne Olivenskove, prægtige Orangehaver med de gyldne Æbler, der i tusendvis skinnede frem mellem Løvet, og enkelte Palmer paa Højderne; forbi halvt sammenstyrtede Ruiner af den romerske Oldtids Templer, hvis ranke Søjler med de skjønne Kapitæler var omslyngede af Vedbende, Roser og Vinløv, og de paa Jorden henstyrtede overskyggede af Plataner og Aloe; forbi usle, men malerisk beliggende Smaahuse, hvor den gamle, rynkede Kvinde sad under Lavrbærtræet paa Levningen af en Marmorsøjle og spandt paa Haandtenen; forbi Hegn af Kaktuskrat, og længere frem Fjældskrænter, hvor Gederne med den lange, silkebløde Uld hoppede om fra Skrænt til Skrænt, medens Hyrden i sin Gedeskinds Pels, støttende sig til den lange Flint, stirrede ned paa det forbiilende Tog. For ude til venstre hævede sig pludselig en Bjærgryg højt op i den klare Luft, og paa dens Top skjelnedes Muren af en vidtløftig Bygning. Det var Monte-Casino, et Benediktinerkloster, der en Gang gjaldt for det første i Evropa, saa vel paa Grund af dets Rigdom og Ælde — over 1300 Aar — som for den Iver, hvormed

Videnskaberne dyrkedes der, og de mange berømte Mænd, der udgik fra samme. Nu har det imidlertid tabt baade i Rigdom og Anseelse; det er blevet forvandlet til et Seminarium for unge Mennesker, der er bestemte til den gejstlige Stand; men den Undervisning, de 200 Disciple nyder af de tilbageblevne 30 Munke, skal være saare tarvelig. Ved Bjærgets Fod ligger Byen San Germano, ogsaa kaldet Casino, ved den lille Flod Rapido; den er bygget mellem Ruinerne af Casinum, en af den romerske Oldtids bekjendte Byer. Vi forlod nu Jærnbanen, i den Hensigt at dvæle her et Par Dage, skjønt selve Byen havde et skummelt Udseende, og gjøre en Tur op til det berømte Kloster. En af vore medrejsende, en calabresisk Landmand, havde nemlig fortalt adskilligt om Monte Casinos fordums Herlighed saa vel som om den vidunderlige Udsigt, man der oppe fra Bjærgtoppen havde over Dalen her nede og over til Abruzzernes vilde Bjærgtinder, ja ved klart Vejr til Havets blaanende Flade. Paa min Bemærkning, om man kunde haabe, ogsaa den næste Dag at faa godt Vejr, da der netop steg Skybanker op i Sydvest, ytrede han med en hemmelighedsfuld Mine, at om Regn og Taage skulde indtræffe, hvilket jævnlig var Tilfældet i denne Egn, burde vi ikke deraf lade os afskrække fra denne Bjærgstigning, da maaske netop Taagen vilde forberede os en Overraskelse. Angaaende San Germano meddelte han, at Byen indtil for kort siden havde staaet sig godt ved Røverhaandværket; men siden den havde faaet en Garnison, var denne Virksomhed bleven standset, og det gik slemt til agters for Indvaanerne, der nu kun af og til kunde se deres Snit til at oppasse nogle rige Turister. „Og hvad skal de ulykkelige Mennesker leve af," tilføjede han i en beklagende Tone, „naar det formenes dem at drive Røverhaandværket, som omtrent er det eneste, de ret har lært."

I Byens Hotel, Villa Rapido, forefandt vi i den store Gjæstestue en fire eller fem vildt udseende Karle samlede om et vældigt Fad Macaroni (italienske Nudler). Ved den øverste Bordende sad en Kapucinermunk med sort Kalot paa Hovedet. Hans Bordfæller tav pludselig bomstille ved vor Ankomst, men baade de og Munken fulgte os med skulende Blik, da den sjuskede Værtinde viste os ind i et tilstødende rummeligt Kammer med rudeløse Vinduer, hvis hele Møblement bestod af nogle skrøbelige Rørstole, et vaklende Bord og et Par opredte Senge. Hun nejede, afviskede Bordet med sit røde Skjørt og forsikrede, at il pranso (Middagsmaden)

strax skulde blive serveret Eccellenze, med hvilken Titel de rejsende i Syditalien som oftest tituleres. Maaltidet blev ogsaa kort efter fremsat, men det bestod kun af et lignende Fad dampende Macaroni med reven Ost paa som det, vi havde set i den ydre Gjæstestue, og en uformelig bredbuget Flaske med ung Vin. Vi havde en levende Appetit og forlangte Kjødmad; men nej, det havde hun ikke i Dag, det var jo Fredag; om hun ikke havde Æg; nej, det havde hun ikke heller, da Albergoens (Værtshusets) eneste Høne ingen

havde lagt. „Saa sæt Hønen paa Spid og lad os faa den,“ udbrød vi, ganske fortvivlede over disse daarlige Udsigter.

Hun satte en betænkelig Mine op og mente, at det vilde blive hende for kostbar en Anretning. Paa vor Forsikring, at hun skulde faa den godt betalt, lod hun sig dog overtale, og efter en Times Forløb kom da ogsaa den, rigtignok noget seje Høne paa Bordet tillige med kogte Kartofler i et sprukken Lerfad. Vi delte disse Retter broderlig med hinanden, og den rigelig iskjænkede unge Vin satte os i godt Humør, skjønt den havde en drastisk Virkning paa en og anden svag Mave. Solen nærmede sig stærkt sin Nedgang, og efter at vi havde endt vort Maaltid, randt mig pludselig det underlige Selskab der ude i Tanke og især Munkens skulende Blik. Noget lignende var vistnok Tilfældet med mine Rejsefæller, thi da jeg, uden at ymte noget om hvorfor, søgte min Revolver frem af Natsækken og lagde den paa Bordet, gjorde de, som efter stiltiende Overenskomst, det samme. Der bankedes sagteligt paa Døren, der paa vort Udraab: entrate! (kom ind!) gik op, og ind traadte Munken. Det var en øjensynligt knokkelfast Skikkelse af Middelhøjde, hvis store sorte Skjæg, de skarpe Ansigtstræk og de mørke Øjnes stikkende Blik just ikke tydede paa en andægtig og ydmyg Klosterbroder, ligesom den ikke heller syntes at passe i den brune Kutte, hvis Hætte faldt ham ned over Ryggen. Han nejede med en drøvelig Mine, der lige saa lidt stemte med hans barske Fysiognomi, og i det han fremrakte en rummelig Blikbøsse, læspede han: pax vobiscum e siete benedetti! (Fred med eder og vær velsignede!) Vi kastede en Lire (72 Øre) i Bøssen, hvorpaa han atter nejede, kastede endnu et skarpt Blik hen til Bordet og forlod saa vort Kammer. Halvt paaklædte kastede vi os snart efter paa Sengene, uden at trøste os til, først at undersøge deres mistænkeligt udseende Bestanddele. Flere Timer holdtes vi dog vaagne, dels pinte af visse ubehagelige Insekters Stik, dels lyttende til de i den ydre Stue forsamlede Gjæsters højrøstede og heftige Samtaler, der ofte lød som blodigt Klammeri. Vi blev enige om at holde os beredte paa alle Tilfælde, da vi ikke længer tvivlede om, at vore Naboer var Banditer, og de Røverhistorier, vi meddelte hinanden for at fordrive Tiden, tjente just ikke til at berolige os. Efterhaanden ophørte dog Larmen; det blev tyst, og Stilheden afbrødes kun af nogle Kirkeklokkers afmaalte Slag i det fjærne. Da ogsaa disse forstummede, og Nattens Mørke pludselig sænkede sig over Landskabet der ude, som vi kunde overse gjennem Vinduesaabningerne, faldt vi omsider i Søvn og vækkedes først af den opgaaende Sols Straaler, jammer-

ligt forstukne af Moskviter (en Slags Myg) og de i Sengene logerende Insekter.

Paa vor Anmodning havde Værtinden bestilt en Vejviser og Æsler til vor Bjærgstigning. Spottende over vor Frygt for Banditer og natlige Overfald, gjorde vi et tarveligt Toilette, i det vi skiftevis benyttede et klinket Vandfad af brændt Ler og et groft Viskeklæde. Værtinden fik en rigelig Betaling for sin eneste Høne; nejende udtømte hun sig i Taksigelser; men da vi forlod vort Kammer og kom ud i Forstuen, stod hun og alle hendes Tjenestetyende samt hendes halvvoxne Børn opstillede der, og alle bad de med fremrakte Hænder om la buona mano (Drikkepenge).

Uden for Hotellet holdt Vejviseren med de opsadlede Æsler i en Kreds af gabende Tilskuere, pjaltede Tiggere og halv nøgne Børn, og fra alle Sider straktes Hænder og Huer frem med det enstemmige Raab: „Monete! (Penge) Eccellenze.“ Lidt afsides, ved Indgangen til Albergoens Køkken, stod Kapucineren ved sit Æsel, der var belæsset med Kurve og Pakker. Tiggermunken havde vist gjort en god Høst her; han havde travlt med at lægge alle Haande Fødevarer og nogle Flasker til rette; jeg bemærkede, at han ikke desto mindre tilkastede os lurende Blik, der fik et truende Udtryk, da han vendte sig til den Side, hvor vor Æseldriver stod, og flygtigt forekom det mig, at denne gjengjældte det med et ikke mindre truende. Men uden at tænke videre derover sprang jeg i Sadlen, og vi kastede nogle Bajocchi (en Bajocco omtrent 3 Øre) i Grams; medens Tiggerne rodede om i Støvet efter dem, travede vi derpaa hen ad den kalkhvide Vej, hvor enkelte mindre Strækninger viste Spor af den stenlagte Kunstvej, der for et Par tusend Aar siden førte til Casinum, da denne By var et Yndlingsopholdssted for Roms rige og fornemme Familier. Vejen strakte sig hen mellem Kaktuskrat, Oliven- og Laurbærtræer; halv skjulte der under laa Ruiner af gamle romerske Villaer, af et Amfitheater og omstyrtede Marmorsøjler. Ogsaa et af den fjærne Oldtids Mausoleer (Gravsteder) kom vi forbi, der nu var overdækket med en Kuppel og forvandlet til en lille Kirke. Her indhentedes vi af Kapucineren, der, siddende sidelængs paa sit Æsel mellem Kurvene, kom rask travende hid. Han gjorde Korsets Tegn over mod Kirken, saa skarpt paa vor Æseldriver, og uden at hilse os, drejede han af til venstre, ad en bugtet Sti mellem Ruinerne.

Vor Guida (Vejviser, i Dag ogsaa Æseldriver) Gioa-

chimo, en sytten eller atten Aars Knøs, smuk i sin fattige Dragt, med mørke spillende Øjne og blaasorte Haar, der i naturlige Krøller hang ham ned over Pande og Tindinger under den afslidte Bulehat, løb hid og did, opmuntrende vore Gangere og prikkende dem bag i med sin Olivenkjæp for at paaskynde Farten, medens han derhos med stor Tungefærdighed og paa forstaaeligere Italiensk end den Mundart, den syditalienske Almuesmand ellers taler, forklarede os, hvad det var for Ruiner, vi kom forbi. Den naive og dog forstandige Maade han udtrykte sig paa, og det Kjendskab til disse den klassiske Oldtids Levninger, han lagde for Dagen, forbavsede os. Jeg spurgte ham, om han havde noget Udstaaende med Tiggermunken, der jo var en Kirkens Tjener, da de Øjekast, de havde udvexlet med hinanden, syntes lidet venskabelige. „Ja, Eccellenze," svarede han efter nogen Betænkning, „i Dag er han en Kirkens Tjener, men i Morgen kanske Røver, og i Steden for Breviar (katolsk Bønnebog) gjemmer han nok Dolken inden for sin Kutte; han hører med til Banden; han er sagtens ude paa en Expedition og træffer vel ad den Sti sine Stalbrødre; en af Dagene skal der nok rygtes om Rov og Mord. Havde han taget samme Vej som vi, vilde jeg have raadet Eccellenze at opgive denne Bjærgstigning og heller vende tilbage til Jærnbanen."

Denne sære Forklaring vakte vor Nysgjerrighed. Vi begyndte nu at udspørge ham om hans Forhold, om han var her fra Byen, og hvor han havde sin Lærdom fra. Han blev pludselig tavs og skred raskere fremad i Spidsen for Kavalkaden. Da jeg havde bemærket, at han ligesom med en bonlig Mine saa op til mig og kyste paa Fingeren, medens jeg tændte en Cigar og bød mine Rejsefæller af mit Forraad, kaldte jeg paa ham og rakte ham en, og det hjalp; han modtog den med et smilende Ansigt og det Udraab: „Grazie, Signore!" (Tak Herre!), men gjentog hurtigt: „Grazie, Eccellenze, scusi!" (undskyld). Efter at have faaet Cigaren tændt, og i det han med Velbehag indsugede Røgen og pustede den langsomt op i Luften, saa han med et næsten foragteligt Smil tilbage til Byen. „Nej, Eccellenze!" sagde han, „jeg er ikke her fra; jeg er fra Landsbyen Polena i Apenninerne," og han pegede mod Øst; „min Fader og Moder døde i min Barndom, og jeg fandt Tilflugt hos vor Nabokone Ghita, imod at jeg skulde vogte hendes Gedehjord. Fra Ambrosio, som var Sognets Præst, kunde godt lide mig og mente, at jeg var hverken saa enfoldig eller vild som de fleste af Byens

andre Drenge; han lærte mig at læse, og da jeg voxede til, laante han mig af og til Bøger, for han var en lærd Mand og havde mange trykte Skrifter; i dem læste jeg da, naar jeg sad paa Bjærget hos Gederne. Naar Fra Ambrosio traf mig paa sine Vandringer paa Bjergskraaningerne, hvor han samlede helbredende Urter, satte han sig hos mig, og jeg hørte da opmærksom paa hans Fortællinger, tit indtil Solen nærmede sig Bjærgenes Aase." Her tav Gioachimo, pustede Røgen op i Luften og stirrede over mod Øst.

„Hvorfor blev du ikke der hjemme, hvor Ambrosio kanske havde hjulpet dig videre frem?" spurgte jeg.

„Fra Ambrosio blev myrdet af Røvernes Anfører Daniello, som han ved en Mariefest udviste af Kirken, da han dristig traadte der ind, skjønt alle vidste, at han Dagen forinden i Ledtog med sin Løjtnant, Tiggermunken der henne, havde begaaet et Rovmord paa en Englænder, der var paa Vejen til Ancona" — svarede han med mørke Miner; „men Daniello blev kort efter fanget af Gensdarmerne og sendt over til Sicilien for at henrettes, — af Frygt for hans store Bande turde Dommeren ikke lade ham henrette her, og det var kanske godt saa, da ellers jeg," tilføjede han, men mumlede Resten af Sætningen mellem Tænderne, og hans Øjne syntes at gnistre.

Paa mit Spørgsmaal om, hvorfor han havde forladt Polena og sin Plejemoder, antog hans Miner et forlegent og næsten melankolsk Udtryk; han vendte Hovedet bort og saa ned for sig; endelig svarede han: „O Dio! (ak Gud!) det havde en egen Grund. Moder Ghita var nylig bleven Enke og sad nu der med sin snart voxne Datter Rosetta, der er saa dejlig som den hellige Jomfrus Billede i Kirken, og med hvem jeg var opvoxet; hun havde derhos en anden lille Pige, kun fem Maaneder gammel, der saa ud som en Engel, naar hun sad mellem Blomsterne og legede. — Saa skete det da forrige Sommer; Solen brændte den hele Dag og ophedede Husene; som Skik og Brug er der paa den Aarstid, søgte Beboerne om Natten ud paa Gaden og sov der, uden at bekymre sig om Svinene, der rundt omkring rodede sig ned i Støvet. Det var en lummervarm, maaneklar Nat; Moder Ghita bredte en Maatte over Stenene ud for sin opspærrede Husdør, og der lagde hun sig til Hvile med sin lille Engel i Armen; men Rosetta havde lavet sig et Leje inden for Døren. Ghita var falden i en dyb Søvn og mærkede ikke, at Barnet krøb bort fra hende; da hun

vaagnede med Morgenrøden, søgte hun forgjæves den lille, men fandt kun nogle Stumper af hendes Særk og afgnavede Knokler; Svinene havde ædt Barnet, og det var da ikke første Gang, noget saadant hændtes i Byen. Hun kunde nu ikke udholde det længer i sit gamle Hjem; hun solgte Huset og sin Vigna (Vinbjærg) og drog med Rosetta til Neapel, hvor hun har kjøbt en Hytte med Orangehave uden for Portici. Hun mente tillige, at jeg vel nu kunde søge ud i Verden og selv erhverve mit Ophold. Det indsaa jeg nok, hun havde Ret i, medens jeg dog havde en Mistanke om, at hun vilde holde Rosetta og mig fra hinanden. Jeg var noget forknyt, og det var ogsaa Rosetta, da vi skiltes ad; Moder Ghita gav mig sin Velsignelse med paa Vejen og tilføjede nogle Ord om, at jeg skulde flittigt bede til Madonna og blive et retskaffent Menneske, samt at en Lire (72 Øre), fortjent ved mit Arbejde, nok skulde forslaa mere end en Ducato (3 Kroner), røvet fra en rejsende, hvilket Fra Ambrosio jo ogsaa havde sagt mig. Saa drog jeg da her hen for at søge Fortjeneste som Guida og Æseldriver; men det behager mig ikke her mellem de mange vilde Mennesker, og Fortjenesten er ringe; derfor agter jeg at søge hen til Neapel, hvor jeg tænker at komme bedre efter det, — og naar jeg først har sammensparet saa meget, at jeg kan kjøbe en Hjord Geder —." Han blev blussende rød og vendte Hovedet bort.

„Saa søger du vel hen til Portici, hvor Rosetta bor i Hytten," afbrød en af mine Rejsefæller ham, og leende stemmede vi andre i med, for at afryste den drøvelige Stemning, hans Historie havde bragt os i.

Næsten uden at mærke det, havde vi imidlertid naaet Bjærgets Fod og begyndt Opstigningen, der, som Gioachimo sagde, vilde medtage en god Time. Vejen var i Førstningen bred og temmelig jævn; til højre hævede sig mindre Klippepartier, og til venstre faldt det brat af mod Afgrunden, der blev dybere og dybere, jo højere vi kom til Vejrs. I nogen Tid glædede vi os over den herlige Udsigt, der mer og mer udvidede sig over San Germano der nede, gjennem det med Sydens rige Vegetation og spraglede Blomstertæpper dækkede Dalstrøg, til ældgamle Borgruiner, til det nøgne, 5000 Fod høje Monte Cairo og over til de rundt om fremstigende fjærnere Bjærge, hvis Tinder syntes at kige hinanden over Skuldrene; men medens Gioachimo, der ligeledes havde afrystet sin drøvelige Stemning, med sin Olivenkjæp pegede hid og did og nævnte os Navnene paa Ruinerne, de spredte

Smaastæder der nede og Bjærgene der ude, væltede pludselig Taageskyer frem; de sank dybere og dybere, og der faldt en fin Regn; snart blev Taagen saa tæt, at Udsigten skjultes; da vi næppe mer kunde skjelne Afgrundens Rand til venstre, steg vi af Sadlerne og fortsatte forsigtig Vejen til Fods, holdende os tæt sammen, skjønt Gioachimo mente, at vi gjærne kunde lade Æslerne selv søge Vejen, som de bedre forstod, end vi. Herved maatte jeg tænke paa Digteren Goethes Vers: „Durch Nebel sucht das Maulthier seinen Weg" (gjennem Taage søger Mulen sin Vej), hvilket klinger poetisk nok, men Forsigtighed syntes mig dog sikrere. Som gjennem et Slør skimtede vi Klostermurene der oppe, Bjærgets Top og en Del der forsamlede Mennesker, alt ligesom svævende i det lysende Solskin. Stirrende i Vejret, stræbte vi raskere opad, og nu begyndte Taagen lidt efter lidt at synke foran og bag os; Solen kastede vore Skygger hen ad denne bølgende, luftige Masse, og — pludselig saa vi vore Hoveder omgivne af en Regnbuekreds; Farverne var udviklede i en blændende Klarhed, og der viste sig en anden, men mindre tydelig Regnbue om den første. Forbavsede over denne fantastiske Fremtoning i Lysets Rige, standsede vi og sluttede os uvilkaarlig endnu tættere sammen; i samme Nu forenede Regnbuekredsene sig til en fælles, der i skinnende Farvepragt omsluttede vore fire Hoveder. Alt som Taagen sank dybere, fremsteg de der oppe forsamlede Mennesker i sælsomme Skikkelser; deres Skygger bevægede sig tydeligt om Klostermurene eller strakte sig i kæmpemæssig Forlængelse med skarpe Omrids hen ad de drivende Taageskyer; Arme og Ben snart forlængedes, snart forkortedes, Næserne skød ud i en uhyre Længde, og naar Skyggerne strakte sig nedad med Taageskyens Strømning, syntes de at styrte sig der ned i Afgrunden. Jeg saa mig om efter Gioachimo, hvis Hoved ligeledes var omgivet af en Regnbue; han korsede sig atter og atter og stirrede paa os med foldede Hænder, som om han antog os for Helgene.

Den bekjendte Naturforsker Steffens, som paa en Vandring i Tysklands Riesengebirge (Kæmpebjærge) har oplevet en lignende Fortoning af Regnbuefarvernes Spil, ytrer, at den Glorie, Malerne anbringer om et Helgenhoved, vistnok skylder Skuet af saadanne Regnbuekredse sin Oprindelse.

Taagen sank helt ned, og dermed var de sælsomme Syner forsvundne; i det dejligste Solskinsvejr naaede vi op til Bjærgets Top og betragtede studsende den kolossale og vidt-

løftige Bygning, der snarere tog sig ud som et fyrsteligt Slot end som et Kloster. De Personer, hvis Skikkelser vi der nede fra havde set i saa forunderlige Fordrejelser, var forsvundne; det havde vel været nogle gejstlige med deres Disciple. Komne gjennem en lav i Fjældet udhuggen Gang, passerede vi flere, af aabne Buegange omkredsede Gaarde. Her modtoges vi af en Lægbroder, den saa kaldte Broder Schlesier, som meddelte os, at hvis vi ønskede det, vilde vi være Klostrets velkomne Gjæster til Middag, hvilken Indbydelse vi ogsaa modtog.

Ved den indre, firkantede Bygning, der var omgiven af Granitsøjler fra et gammelt Apollotempel, hævede sig Klosterkirken; Broder Schlesier førte os der hen, og gjennem den af Malm støbte Hoveddør traadte vi ind under Kirkens af Virakduft opfyldte Hvælving. Orgelets dybe Toner og Sang af unge og gamle Stemmer bruste os i Møde; Søjler, Vægge og Loftsbuer smykkede med Marmor, Mosaiker og bibelske Billeder rundt om var malede af Mesterhaand; foran det af mangefarvet Marmor sammensatte Højalter og de lige saa rigt udstyrede Sidekapeller laa Munkene paa Knæ i andægtig Bøn; de tændte uhyre Voxkjærter paa Altrene i Forening med Solens dæmpede Straalebrydning gjennem de malede Kirkeruder frembragte en dæmrende, fantastisk Belysning. Fra Kirken førtes vi til Bibliotheksalen; den er stor og ligeledes prægtigt udstyret og indeholder 10,000 Bind mest religiøse skriftlige Overleveringer fra Oldtiden, fra den mørke Middelalder og den italienske Digtnings gyldne Tidsalder.

Paa Slaget tolv, der fra Taarnuret rungede ud over Verden der nede, vandrede vi gjennem en udstrakt, med Fliser belagt halv mørk Gang eller Korridor, hvor utallige Døre paa begge Sider førte ind til Munkecellerne, og kom der fra ind i Refectoriet (Spisesalen), en mægtig og vist 30 Fod høj Hal, hvis Vægge var bedækkede af kolossale Malerier, næsten sorte af Ælde. Til begge Sider var der i Hallens hele Længde opstillet dækkede Borde; det var for Munkene og Seminariets Disciple, og vi ventede nu at se dem alle komme marscherende ind. Men Broder Schlesier forklarede med et lunt Smil, at Reglementet forbød at bringe de unge Mennesker sammen med Folk af anden Trosbekjendelse — med Kjættere, og at Spisetiden for Disciplene og deres Lærere derfor var udsat til en Time senere. Han indbød os at tage Plads ved et mindre Bord, der var henstillet i Hallens Baggrund under et vældigt, noget utydeligt Billede af

Dommens Dag. Anretningen, der strax efter bragtes ind, var upaaklagelig; en velnæret opvartende Broder i sort Kutte med et Hampereb om Livet øste stiltiende og med højtidelige Miner Suppen op af en underlig gammel Terrin, skar store Skiver af et dampende Stykke Oxekjød og serverede os det tillige med uskrællede kogte Kartofler; til Dessert fik vi en solid Æggekage med syltede Blommer, og vore Glas fyldtes med en god rødlig Vin; hver Gang han bød os noget, gjorde han flygtigt Korsets Tegn derover. Efter Maaltidet førte Broder Schlesier os tilbage gjennem Korridoren; han tyssede paa os og gik raskere til, da man hørte en Mængde Menneskers Fodtrin, der kom op ad en Sidetrappe. Vi kom nu ind i en mindre Hal, gjennem hvis smaa, i Bly indfattede Ruder der var en vid Udsigt ned over Egnen og til de fjærne Bjærge. Vi tog Plads omkring en vældig Kamin, i hvis aabne Gab der brændte et Par store Favnestykker, og den opvartende Broder kom vraltende ind, bærende en Bakke med smaabitte Blikkaffekander og til Dels hankeløse Kopper. Broder Schlesier raslede med sit Nøgleknippe og gjorde Mine til at bortfjærne sig; men paa vor Anmodning tog han Plads hos os og modtog en Cigar. Da den opvartende Broder havde forladt Hallen, hentede han smaaleende en Flaske og Glas frem af et Skab i Væggen og opvartede os med en ypperlig Kirsebærlikør til Kaffen. Under en munter Samtale tilbragte vi her en Times Tid.

Efter at have leveret vor gemytlige Vært en ikke ganske ubetydelig Kjendelse til Seminariets Fattigkasse — selve Beværtningen var nemlig gratis —, forlod vi det gjæstfri Kloster, besteg vore Æsler og red i den lystigste Stemning ned ad Bjærget. Den snart dalende Sol kastede sine rødlige Straaler hen over de rundt om optaarnede Bjærge, hvis enkelte snedækkede Aase syntes kransede af blussende Roser, og vi øjnede langt der ude mod Vest en Stribe af Havets blinkende Flade. —

Ankomne til Neapel, tilbragte vi en Maaneds Tid med at bese Kirker, Paladser, Kunstsamlinger og Billedgallerier, med Udflugter til Omegnen, til Pozzuoli, Virgils Grav, den udstrakte, højthvælvede Posilippogrotte, der til visse Tider belyses i magisk Glans fra Ende til anden af den dalende Sol; til den af Lavaen og Asken udgravede Oltids By Pompeji, til Vesuv og det berømte Kloster Camaldoli, hvorfra haves en storartet Udsigt over den store Stad og den som en omvendt blaagrøn Himmel lysende Golf (Bugt), fra hvis

uhyre Spejlflade Sollyset kastes tilbage i blændende Straaler; til Sorrento, Amalfi og hvad de alle hedder disse af Naturen

saa rigt udstyrede Punkter i dette paradisiske, men af Djævle beboede Land, som jo Syditalien er bleven kaldt; til de paa Golfen spredte fortryllende Smaaøer: Ischia, Procida, Nisida, Capri. Paa Turen til Capri for vi, sammenkrøbne i en Baad, ind, eller rettere ned gjennem en lav Aabning i den berømte „blaa Grotte" i Bjærgets Indre, hvor den fra Havet der udenfor laante blaa Tone gjør en sælsom Virkning, medens Vandet ved hvert Aarekast drypper gjennem Halvmørket som skinnende Sølv fra Aarebladet. Paa selve Klippeøen tømte vi en Flaske Caprivin, der i første Øjeblik forekom os som en fin Sherry, men efterlod en Smag som af Svovl og raadne Æg.

En Dag havde vi gjort en Udflugt til den romerske Oldtids berømte Spaakvinde Sybilles mørke og hemmelighedsfulde Grotte, hvor man havde vist os den saa kaldte Port eller Nedgang til Underverdenen: de gamles Helvede. Paa Tilbagevejen mod Aften overraskedes vi af Synet af en mægtig Ildsøjle, der fra et virkelig brændende Helvede i Jordens Indre hævede sig op i Luften fra Vesuvs Top; det var et

Udbrud af Vulkanen, der i øvrigt var blevet forudsagt af Astronomen paa Bjærgets Observatorium. Vi besluttede at foretage en Bestigning af Bjærget, for saa nær som muligt at iagttage dette frygtelige og saa interessante Naturskuespil. Dagen efter havde Eruptionen (Udbrudet) antaget endnu større Dimensioner, og vi bestilte Vogn til Udflugten.

Da vi en Times Tid før Solnedgang tog Plads i en, rigtignok maadelig udstyret Chaise, trukken af tre Muler med klingrende Bjælder, saa vi Gioachimo sidde paa Bukken som vor Vognstyrer. Han hilste med glædestraalende Miner paa os og forklarede, at han allerede havde været her nogle Uger og havde det langt bedre end i San Germano.

Under lystig Piskeknalden rullede vi i susende Fart afsted gjennem Neapels larmende Folkesværme til Portici, hvor vi indhentede et af disse primitive (oprindelige, urgamle) Kjøretøjer, der tjener især den syditalienske Landalmue i Steden for Omnibusser, nemlig en raat sammentømret, med Bænke forsynet Karre paa to store Hjul; i den var ikke færre end fjorten Mennesker sammenstuvede, unge Knøse, der sang og

jublede i højen Sky, ældre Landmænd samt en ung Moder med sit Barn ved Brystet, og midt i Sværmen tronede, som sædvanligt paa en Stadfart, en graaskjægget Præst med sin røde Paraply, som en af hans Sognebørn netop slog op. Karren med dette talrige Selskab, af hvilket nogle sad nede paa Vognstængerne, blev trukken af et eneste Æsel, der var

pyntet med et lille Flag paa Ryggen og nogle Hanefjer paa Hovedet. De unge Knøses Sang lød kraftig og melodiøs ud over det blaanende Hav. Noget uden for Byen kom vi forbi en, til Dels af Lavablokke opført, af Orange- og Laurbærtræer overskygget Hytte paa Klippeskrænten. I Døren stod en vakker ung Pige i den velbekjendte italienske Dragt: rødt Livstykke og hvide Særkeærmer; hun vinkede med en Blomsterkost til Gioachimo, som i Steden for anden Hilsen slog Smæld i Smæld og raabte op til hende: „Buona sera, Rosetta!“ (Godnat, Rosetta).

Solen var dalet ned bag Havets svulmende Bølger, efterladende et rødligt Skjær, dog kun et Par Minutter, over den skinnende Golf, i hvis Dyb den fra Vesuv opstigende Flamme snart byggede en Ildsøjle. Vi drejede ind til venstre og kjørte gjennem en halv sammensunken Bys mørke Gyde; ved den fremskjælende Maanes Skin opdagede vi højt der oppe et Palmetræ, der fra den ene Side af Gyden hævede sig i en skraanende Retning og ludede med sin Krone hen over Tagene paa den anden Side. Fra alle Døraabninger strømmede uselige Skikkelser frem og fulgte i Løb med Vognen; alle tilbød de skrigende deres Tjeneste paa denne, som de forsikrede, farlige Nattefart. Nu gik det opad, rundt om Bjærgets Fod, bestandig i Slangegang ad den ny anlagte Vej, bestandig stejlere, i Førstningen mellem frodige Haver, Villaer og Kratskov, saa langs dybe Afgrunde til højre og til venstre optaarnede Lavablokke; hist og her gjennem Aabningerne glødede Blusset frem fra Vesuvs Krater. Ud for Observatoriet, en anselig Bygning omgiven af et Jærngitter, steg vi af og begyndte den besværlige Opstigning til Fods. Vejen, om man kan kalde den saaledes, var som en opbrudt Stenbro, undertiden som op og ned ad Trapper, hvis Trin var kantede, vaklende Lavasten. Pustende og stønnende, stundum krybende paa alle fire, naaede vi endelig omkring nogle vældige Lavablokke op til et indskrænket Plateau (flad Bjærghøjde). Her kom et nedstigende Selskab os i Møde; det var Englændere, Herrer og Damer. Vi standsede et Øjeblik, og medens vi derpaa passerede hinanden paa denne halsbrækkende Vej, udvexlede vi Hilsener. Damerne var især i Extase (Henrykkelse); to af dem gik foran med lange Stave i Hænderne og tilraabte os: at det var smukt, i Sandhed meget smukt, guddommeligt!

Saa skred vi videre frem, kravlede og famlede opad, omkring en ny Lavaklippe, og — — pludselig stod vi lige

for Krateret, der som en Vase eller Gryde hævede sig der oppe paa Siden af Bjærgets Top. Der blussede Flammen bestandig op, kun med et Minuts Ophold ad Gangen; Lavaklumperne dryppede ned, glødende og sprudlende som skinnende smeltet Guld. Til venstre strømmede den flydende Masse ned langs Bjærgets Side som en rivende Strøm; gjennem de

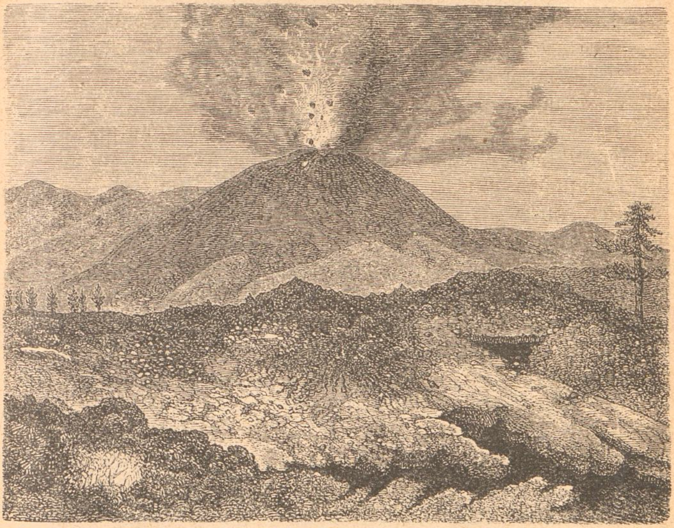

der optaarnede Lavablokkes Aabninger skinnede den frem; man saa tydelig de boblende, ildrøde Bølger rulle afsted ned i Dybet. Lige foran os dryppede ligeledes Lavaen ned fra den overkogende Gryde; man hørte det koge og boble; som henkylede Keglekugler rullede de spruttende Klumper ned ad Bjærget og standsede i næppe fem hundrede Skridts Afstand fra det Plateau, hvor vi havde taget Stade. De autoriserede Førere, der holdt Vagt og havde modtaget os, syntes at blive urolige; de skyndte paa os, at vi skulde forlade denne Plads, og de tændte nogle Fakler.

Nedstigningen var næsten møjsommeligere, stundum farligere end Opstigningen; dog, vi glemte baade Møje og Fare over det Skuespil, vi havde set, og det Skue, der efterhaanden aabnede sig omkring os. Til venstre den nedrullende Lavastrøm, der nu tog sig ud som en Række Fakkelbærere i fuldt Løb; bag ved den fra Krateret der oppe atter og atter opblus-

sende Flamme, der, da en Taage eller maaske Røg pludselig omhyllede den øvre Del af Bjærget, saa ud som en brændende Stad mellem Skyerne, som en Ildebrand i Himlen.

Da vi havde naaet Observatoriet, steg vi atter til Vogns og det gik rask nedad i Slangegang omkring Lavaklipperne. Foran os der nede ojnede vi Golfens skinnende Flade; fra Himmelhvælvingen lyste Maanen der over og de blaalige Stjærner funklede, medens Vesuvs Søsterbjærg, Monte Somme, knejsede der henne i rosenrød Belysning som af bengalsk Ild.

Gioachimo slog Smæld med Pisken, Bjælderne klingrede, og vi svang rask omkring Hjørnet af en vældig Lavaklippe. Flammerne fra Vulkanens Vase, der nu blev synlig, blussede stærkere i Vejret og den skinnende røde Søjle stod pludselig paa Havfladen foran; i samme Øjeblik rumlede en ensom tohjulet Karre, trukken af tvende Bøfler, os tæt forbi; paa Bunden laa Kudsken foran et Baal, han havde antændt i selve Karren, og han syntes at være falden i Søvn. Om vore Muler nu blev sky over det pludselige Syn af Ildsøjlen eller over Karren med det knitrende Baal, nok er det, de stejlede til Siden og tog Fart. Gioachimo tog kraftigt i Tømmen og stemmede Fodderne mod Forsmækken; men han havde allerede tabt Magten over dem; Linen sprang, Skaglerne til venstre, der var lavede af et sammenknyttet Reb, reves itu; slingrende hid og did og hoppende over Lavastenene reves Chaisen afsted. Hurtig og besindig snappede Gioachimo en Kniv eller Dolk op af Lommen paa sin Jakke; han bøjede sig ned over Forsmækken og skar Rebskaglerne til højre over; sønderslidende de Reb, der holdt Stangmulerne til Vognstangen, for disse med Forløberen i Spidsen afsted; men den ene Mule sparkede bag op, medens Gioachimo endnu laa bøjet ud over Forsmækken, og han styrtede hovedkulds ned. Vognen rutschede endnu et kort Stykke nedad, tørnede med det højre Forhjul mod en Lavablok og væltede om paa Siden. Det hele foregik i Løbet af et Minut. Medens vi ganske fortumlede krøb frem af Chaisen — ingen af os var i øvrigt kommen til Skade — hørte vi for ude Raaben og Skrigen af flere grove Stemmer.

Bekymrede over, hvorledes det var gaaet Gioachimo, skyndte vi os tilbage og fandt ham liggende paa Vejkanten næsten uden Bevidsthed; Mulen havde sparket ham i Hovedet, og Blodet randt ham ned over Ansigtet. Vi bar ham tilbage, og efter ved forenede Anstrængelser at have faaet Chaisen løftet op, lagde vi ham paa Bagsædet og anbragte en fore-

løbig Forbinding om hans Hoved for at standse Blodet. Vi var endnu sysselsatte hermed, da en Flok Landfolk, der saa ud som Jægere og bar lange Bøsser, kom op ad Vejen snakkende og gestikulerende paa det heftigste; de førte vore Muler med, som de havde opfanget. I vor Glæde herover uddelte vi en halv Snes Lirer imellem dem, hvilket bevirkede, at de ivrigt gav sig i Færd med at sammenknytte de sønderslidte Reb og spænde Mulerne for Vognen, hvilket skete i en Haandevending. En af dem tilbød, imod at faa en extra buona mano, at være vor Kusk tilbage til Neapel; Gioachimo, som imidlertid var kommen til sig selv og havde faaet Mælet igjen, trøstede sig ikke til at tage Plads paa Bukken, og vi modtog derfor Tilbudet, da ingen af os andre turde paatage sig at styre de tre Muler. Omsider kunde vi atter fortsætte Farten, der løb af uden flere Uheld. Da vi Klokken 2 om Morgenen kjørte gjennem Portici, lyste Ilden fra Vulkanens Esse endnu paa vor Vej og farvede Skyen der oppe blegrød.

Ved vor Hjemkomst drog vi først og fremmest Omsorg for, at Gioachimo kom i Pleje hos nogle skikkelige Folk, som man i Hotellet gav os Anvisning paa, og den tilkaldte Læge erklærede, at hans Cranio (Hjærneskal) var troppo duro (for haard), til at den ubeskoede Mules Spark kunde medføre nogen Fare for hans Liv eller Sundhed. Forinden vi forlod Neapel, var ogsaa den flinke Knøs, for hvem vi alle interesserede os, og hvem vi maaske kunde takke for, at vi ikke selv var blevne lemlæstede, kommen paa Benene igjen. Hans Glæde og Taknemmelighed var ubeskrivelig, da han modtog de to hundrede Lirer, vi sammenskød og leverede ham, for at han kunde anskaffe sig en Hjord Geder, hvilket jo syntes at være Maalet for hans ivrigste Ønsker og Ærgjærrighed.

Efter henved sex Ugers Fraværelse paa en Udflugt til Sicilien var vi vendte tilbage til Neapel og gjorde en skjøn Sommermorgen en Kjøretur til Pompeji, for endnu en Gang at gjennemvandre den døde By, forinden vi forlod Italien. Uden for Portici kom en Hjord prægtige Geder med svulmende Yvere os i Møde. Hyrden, en ung smuk Knøs med blaasorte krøllede Haar og spillende Øjne, ilte hid til Vognen, som vi lod standse, og svang sin ny Bulehat, der var smykket med et rødt Baand og en lille Fjer. Det var Gioachimo. Paa vort skjæmtevis gjorte Spørgsmaal, om han havde faaet Tjeneste som Hyrde og var paa Vejen til Neapel for at sælge Gedemælk, svarede han leende af inderlig Glæde: „Ja, ja,

Eccellenze! det er jeg just, men for min egen Regning; det er min egen Hjord, og der henne i den oppudsede Hytte paa Skrænten bor jeg nu med min smukke lille Kone Rosetta sammen med Moder Ghita, og for den Lykke har jeg jo Dem at takke, Eccellenze!"

P. P.

Mosede Hans.

Et Sagn fra Sjællands Hedeboegn,
fortalt af **M. Abrahamsen.**

en Del af Sjælland, som kaldes „Heden" eller „Hedeboegnen", danner en Trekant, der mod Øst grænser til Østersøen og Kjøge Bugt. Her i Tune Herred, omtrent 2000 Alen fra Havet, ligger en lille By, som hedder Mosede, og her boede i Midten af det 17de Hundredeaar en Mand ved Navn Hans Nielsen, eller som han endnu i Sagnet kaldes Mosede Hans. Om ham er der fortalt en hel Del, der viser, at han har givet sin Tid meget at tale om og Egnen ikke saa lidt at bestille.

Allerede som Dreng viste han sig arrig og ondsindet, med Lyst til at trodse den bestaaende Orden, og laa derfor jævnlig i Trætte og Strid med Byfolkene. Han var ikke god at have med at gjøre, da han var et klogt Hoved samt listig og snarraadig; dertil kom, at han allerede som ung var usædvanlig stærk og saa letfodet, „at han kunde løbe saa stærkt baglængs, at den bedste Hest ikke kunde opløbe ham". Der skal dog i hans yngre Dage have været et vist Retsind

i hans Udyder, i det han ofte lod sine gale Streger mest gaa ud over dem, der gjorde andre Uret; men senere blev han hensynsløs, maaske mest fordi han ingen Støtte fik af sine jævnlige, der under Herreveldens Tryk var blevne feje og lavsindede. Han sparede snart hverken store eller smaa, naar han fik Lyst til at gjøre Optøjer. Saa fæstede han da sin Faders Sted og blev Gaardmand i Byen; men Gaarden var gammel og forfalden og trængte til at opbygges, og saa stor var allerede Frygten for Mosede Hans, at han, uden at nogen vovede at sætte ham i Rette, uden Forlov tog Tømmeret i Gammelkjøge Skove lige for Næsen baade af Herskab og Tjenere. Ingen turde komme ham nær, da han misbrugte sin Pigkjæp, som han altid bar hos sig, saaledes, at to Mennesker døde af de Saar, han i Ondskab tilføjede dem. At stævne ham for Herredstinget turde ingen vove, og han mødte heller ikke, selv om han blev stævnet. Øvrigheden var magtesløs over for ham, og han truede at stikke enhver ihjel, som kom til ham som Uven. Naar Mosede Hans kom, flyede alle i Skjul, og man lukkede Porte og Døre for ham.

En Gang hørte han, at Præsten i Karlslunde havde faaet en ny, halv Undervogn, som det den Gang brugtes, kun af Træ uden Beslag, og en Dag kom Hans kjørende i sin gamle Vogn op i Præstegaarden. Karle og Piger flyede ind i Huset og stængede Dørene efter sig. Selv Præsten vovede sig ikke frem, men alle kigede ud for at se, hvad Utysket førte i sit Skjold. Hans begyndte at skille sin Vogn ad, dernæst Præstens; saa satte han Præstens ny Undervogn i sin egen og lod sin gamle halve Undervogn ligge. Han spændte koldblodig Hestene for igjen og satte sig op for at kjøre. Nu blev Præsten vred, og det gav ham lidt Mod; han aabnede et Vindue og raabte ud: „Gud lønne dig, Hans Mosede!" „Ja saa lang Dag," svarede Hans, „saa tager jeg den anden Halvdel med!"

Imidlertid kom Aaret 1658. Karl Gustaf trak fra Vordingborg over Kjøge for at naa op mod Kjøbenhavn. Hans lejede Soldater var for det meste Tyskere, Ildgjerningsmænd og Banditter til Hobe, og Rygtet om deres Røveri og Ugjerninger gik foran og naaede da ogsaa Mosede.

Det var noget for Hans. Han tog sin Pigkjæp i Haanden og satte sig op paa sit graa Øg, som Sagnet lader være lige saa ustyrlig og ildesindet som Hans; thi det slog og bed, saa ingen andre end Hans kunde komme det nær, og saa kunde det løbe hurtigere end andre Heste. Hans red da ad Kjøge

til og fik der en svensk Vagtmester i Tale. For ham beskrev Hans sin Stilling og sagde, at han var sine Landsmænds og især sine Bymænds Fjende, da alle betragtede ham som fredløs, og bad, om han ikke maatte faa en Afdeling Soldater

hjem hos sig i Mosede for rigtig at hævne sig paa dem der hjemme; han skulde nok sørge for, at Bymændene kom til at yde Folkene god Forplejning. Et saadant Tilbud var Fjenden ikke vant til at faa, og Vagtmesteren lovede ham, at næste Dag skulde en Afdeling blive indkvarteret i Mosede.

Glad var Hans. Han skyndte sig hjem og kaldte Bymændene sammen. Alle mødte, da ingen turde blive hjemme, naar Hans kaldte. Han befalede dem saa i en Fart at rydde alt ud af sin Ladelænge, ja endogsaa Skillerum og Mellemvægge blev tagne ud. Dernæst maatte de hente alle deres Sengklæder og Lagener og rede en Seng langs begge Sider af Laden i dens hele Længde.

Dagen efter kom en Afdeling til Byen, og Soldaterne vare glade ved at skulle bo sammen. De første Nætter gik godt, og Nattelejet var saa godt, at Fjenden ingensteds var

budt det bedre; men da de næste Dag vare ude paa Strejftog, skar Hans alle Pindene i Lervæggen over oppe ved Ledingen, saa Væggene stode løse i Tømmeret. Han befalede saa alle Byens Mænd og Karle at møde Kl. 12 næste Nat og stille sig hver ved sin Væg, og naar han gav Tegn skulde de saa skyde alle Væggene ind paa Svenskerne. — Natten kom; Svenskerne vare gaaede til Ro, og alt var stille i Byen. Kl. 12 stod en Mand stille ud for hver Fag Væg. Hans tudede som en Ugle, og i samme Nu laa de tunge Lervægge med knusende Vægt paa Svenskerne, der jamrede og skreg i vild Forvirring. Nu fik Hans Arbejde. Med sin Pigkjæp gjennemborede han hver Mand, medens han fløjtede, sang og grinede ilde som en Djævel. Bymændene saa til med Rædsel, men Hans satte dem igjen i Arbejde. De maatte grave en stor Grav under hans Mødding, og deri gjemte de alle Svenskerne. Fjenden fik aldrig at vide, hvor Afdelingen var bleven af, og der blev aldrig spurgt om den.

Da den lovløse Tid i Landet var endt, blev Mosede Hans endelig erklæret fredløs, da han værre end før vedblev med sine Ugjerninger. Imidlertid kunde ingen komme ham til Livs, da han altid var paa sin Post. Folk mente, at han aldrig sov, og at han havde forskrevet sig til Djævelen, saa at hverken Bly eller Staal kunde bide paa ham. Man klagede da i denne Nød til Kongen, og tre unge Adelsmænd væbnede med Flintbøsser sendtes ud for at skyde ham. De red langs Kalveboderne ad Landevejen til Kjøge. Ved „Gammelkjøge Kro" mødte de en Bonde, der red paa en gammel graa Hest og havde en lang Pigkjæp i Haanden. De red hen imod ham og spurgte, om han kunde vise dem Vej til Mosede. Han skulde ikke gjøre det for intet. Ja, det kunde han da godt; han vendte om og red med dem. De fortalte ham nu, at de skulde ud og skyde en Misgjerningsmand, som hed Mosede Hans og spurgte, om Bonden kjendte ham. „Om jeg kjender ham, det Skarn! jo han er jo kjendt af hvert Barn i Egnen. Han gjør ikke andet end Ulykker, i Fjor slog han min Svoger ihjel, og han har truet mig paa Livet." Her gav Bonden sig til at tudskraale, i det han ynkelig fordrejede baade Ansigt og Krop paa en saa latterlig Maade, at Adelsmændene ikke kunde andet end le, og da de troede, at Frygten for Mosede Hans lige saa meget som Erindringen om hans Skarnstreger var Aarsag til hans Rørelse og Graad, trøstede de ham med, at de nok skulde beskytte ham mod Slynglen, nu skulde han ikke gjøre flere

Skarnstreger, for de var tagne ud for at gjøre Ende paa hans Liv. „Ja, Gud velsigne de høje Herrer, det er en priselig Gjerning, om det kan ske; men Hans er en listig Fyr, der altid finder paa Udveje, og saa er han skudfast, for han har forskrevet sig til Djævelen, siger Folk.“ „Ja, det skal ikke nytte ham, for vi har ladet vore Bøsser med Arvesølv, og det kan ingen Djævel modstaa,“ lo de. Over Sadlen havde hver af Rytterne deres store Flintbøsse liggende; til disse skjævede Bonden flere Gange, men da Bøsserne kom paa Tale, red han tæt ind paa den ene Junker og pegede paa Bøssen, i det han med det dummeste Ansigt af Verden spurgte: „Hvad er det for en?“ „Det er en Flint.“ „Men hvad er dog den til?“ „Den er til at skyde med.“ „Nej dog, saa tør jeg vel ikke røre ved den.“ Junkeren løftede Bøssen ud af Lejet, rakte den mod Bonden og sagde: „Tag den kun og se paa den, naar du ikke har set saadan en Skyder før.“ Bonden lod, som han var meget bange, men tog den dog. Han vendte og drejede den, prøvede at spænde Hanen, alt med den enfoldigste Forsigtighed, og Adelsmændene morede sig kostelig over den sølle Bonde. Nu rakte han Bøssen tilbage til Ejermanden. „Maa jeg ogsaa se jer Skyder, den ser nok saa pæn ud!“ Ogsaa den fik han, og nu var man imidlertid kommen til Mosede Bro, der hvor Bækken fra Mosede løber over Kjøge Landevej. Da han fik den tredje Bøsse i Haanden, kom der pludselig et andet Udtryk i hans Ansigt, og et bredt Grin trak Munden helt op til Ørene. Med et sporede han sit graa Øg med Træskoene, saa det hvinende fløj lige i Vejret og nogle Skridt til Siden. „Her har I Mosede Hans,“ raabte han med haanlig Røst, „og vil I nu have ham, saa tag ham!“

De to Ryttere greb i en Fart deres Bøsser og kastede dem til Kinden for at skyde. „Ja brænd kun paa,“ raabte Hans, „men jeg er bange, den ikke fænger, for jeg kom til Skade at tabe Flintestenen af dem begge.“ Til deres store Skræk opdagede Rytterne Rigtigheden af hans Ord, og harmfuld kastede de Bøsserne i Leje, i det de alle tre greb deres Sværd for at styrte ind paa ham. Men Hans var hurtig i Vendingen, og hans graa ikke mindre; i et Par Spring var han uden for deres Rækkeevne, og nu viste det sig, at han meget godt forstod at haandtere en Bøsse.

„Holdt!“ raabte han, „den, som rører sig af Pletten, er kaput,“ og han tog Sigte. De standsede. „Nu skal jeg sige jer noget, som I Straajunkere kan have godt af at høre; I

kan sige dem der inde i Kjøbenhavn, at der skal bedre Karle til at tage Mosede Hans end saadanne Grønskollinger, og det skal koste Livet for dem, som prøver paa det. Da I er saa dumme, vil jeg for en Gang spare jert Liv; men rid nu ad Byen til, saa hastig I kan, og kom aldrig igjen." Slukørede maatte de ride ad Byen til og fortælle, at de var tagne ved Næsen af Mosede Hans.

Hans drev nu sine gale Streger værre end forhen, og alle i Byen lurede kun paa en Lejlighed til at tage ham af Dage. Han passede ellers sin Gaard og deltog i Arbejderne. En Høst kom Hans kjørende med tom Vogn i Marken og mødte sin Svoger, der kjørte paa et Sædlæs. Hans vilde nu kjøre ham i Grøften, men Svogeren greb sin Høfork, rejste sig op i Læsset, og med al Kraft stødte han Forken i Brystet paa Hans, der styrtede af Vognen, i det en stor Blodstraale stod ham ud af Munden. Flere Folk kom nu til, og Hans opgav Aanden under Eder og Forbandelser mod de omstaaende. Da saa Folk tydelig et lille sort Dyr, som en Rotte, løbe ud fra ham og forsvinde i Jorden. Det, mente man, var Djævelen, der forlod ham. Paa Stedet, hvor han døde, hvor Mosede og Karlslund Marker støder sammen, grov man en Grav, og deri kastede man det døde Legeme, da han, som fredløs, ikke maatte komme i viet Jord. For faa Aar siden viste man endnu paa Stedet en lille Jordhøj, og den er, siger Sagnet, Mosede Hans's Grav.

Et og andet.

Det er en gammel Tro, at man ved at læse „Fadervor" bagfra kan øve Trolddom. Denne Tro er vist paa en Maade fuldkommen rigtig. Ved at gjøre Vrængebilleder af Guds Naademidler, ved i ond Hensigt at endevende, hvad der i sin rette Skikkelse er helligt og hædret, maa man nok kunne omskabe sig selv til saa ond og forvorpen en Trold, som kan vise sig i Menneskelignelse.

En beskeden Yngling.

En Tjenestekarl skulde arbejde i sin Husbonds Have; men da han saa sit Snit, krøb han ind bag en Busk og lagde sig til at sove. Her fandt Husbonden ham. „Ligger du nu igjen der og dovner, dit Asen," udbrød han. „Du var ikke værd at Solen skulde skinne paa dig!" — „Det syntes jeg ogsaa selv," sagde Karlen, „derfor krøb jeg ind og lagde mig i Skyggen."

Et rimeligt Forlangende.

Men, Else, hvad tænker da Manden paa!
De Æg er dog virkelig alt for smaa,
naar til saadan en Pris vi skal ta'e dem!
Hør, sig ham, at gi'er han ej Hønsene Ro
til at ligge lidt længere paa dem, min Tro,
saa vil vi slet ikke ha'e dem!

Øreskrifter for Folket.

Under denne Fællestitel vil efterhaanden udkomme en Række særdeles billige Hæfteskrifter, foreløbig indeholdende følgende udvalgte Fortællinger af „Folkets Almanak“:

Nr. 1. **12 Fortællinger af Folkets Almanak**, med 30 Bill. 40 Øre.

— 2. **Kjærlighed og Had**, Fortælling af C. A. Thyregod. — **Lindormen** efter Hebel, m. m. Med 10 Billeder. 10 Øre.

— 3. **Det ene Fornødne**, af Chr. R. — **Vilhelm Tell** af Anton Nielsen. — **En uventet Tilstaaelse.** — **Et Væddeløb.** — **Nisserne i Bjærgby Bakke** af Em. Henningsen m. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.

— 4. **Fra Oldtiden** af Fr. W. Horn. — **Petersens Grise** af A. Andresen. — **Husmandsfamiliens Middag** af Camillo Brun. — **Historien om hvordan Jens Rødbro fik Korset**, fortalt af ham selv m. m. Med 14 Billeder. 10 Øre.

— 5. **En Gudsdom**, Fortælling af Knud Skytte. — **Efter en Sygdom.** Med 4 Billeder. 10 Øre.

— 6. **Nissernes Julekvæld** af Emanuel Henningsen. — **Troldkonen i Stenbaaden**, ved Carl Andersen. — **Til Kukmanden kom**, jysk Skjæmteæventyr ved Evald Tang Kristensen. Med 13 Billeder. 10 Øre.

— 7. **Kvindetroskab** af Zakarias Nielsen. Med 4 Bill. 10 Øre.

— 8. **Baadsmanden fortæller** af C. Middelboe. — **Den ny Avis eller den uheldige Peter.** — M. m. Med 12 Bill. 10 Øre.

— 9. **Spøgelsevognen**, efter en sand Begivenhed fortalt af Em. Henningsen. — M. m. Med 7 Billeder. 10 Øre.

—10. **Enkens fortabte Søn**, Fortælling af C. A. Thyregod. Med 4 Billeder. 10 Øre.

—11. **Ridefogdens Søn**, Fortælling af C. A. Thyregod. — M. m. Med 11 Billeder. 10 Øre.

—12. **Et fattigt Hjem**, Fortælling af Anton Nielsen. — **Agnete med Guldhaaret.** Med 5 Billeder. 10 Øre.

—13. **Geoachino.** Fortælling fra Italien af P. P. — **Mosede Hans**, et Sagn. — M. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.

—14. **Skytten paa Hvam**, Fortælling af Emanuel Henningsen. — **Den fiffige Rekrut.** Med 16 Billeder. 10 Øre.

—15. **Kjødædende Planter** af E. Toepfer. — **Filipsens Skat**, Fortælling af Knud Skytte. — **Bjærgmandens Salve.** — M. m. Med 13 Billeder. 10 Øre.

—16. **Dyrplageren**, Fortælling for Ungdommen af Emanuel Henningsen. — M. m. Med 8 Billeder. 25 Øre.

—17, 18, 19 og 20. **Muntre Fortællinger** à 25 Øre.